

KARTA MODUŁU

I. OGÓLNE INFORMACJE O MODULE								
COLLEGIUM WITELONA UCZELNIA PAŃSTWOWA								
WYDZIAŁ NAUK SPOŁECZNYCH I HUMANISTYCZNYCH								
Kierunek studiów:		Bezpieczeństwo wewnętrzne						
Poziom studiów:		Stopień drugi						
Profil studiów:		praktyczny						
Forma studiów:		stacjonarne/niestacjonarne						
Nazwa modułu:		Zarządzanie kryzysowe						
Rodzaj modułu:		obowiązkowy						
Język wykładowy:		Język polski						
Rok studiów:	1	Formy prowadzenia zajęć wraz z liczbą godzin dydaktycznych:						
Semestr:	1	Wykład	Ćwiczenia	Seminarium	Praktyka zawodowa	Warsztaty		
Liczba punktów ECTS ogółem:	5	16/10	-	-	-	26/12		
Forma zaliczenia:		Egzamin						
Wymagania wstępne:		Student posiada podstawową wiedzę z zakresu podstaw zarządzania						
II. CELE KSZTAŁCENIA								
Cele kształcenia:								
Cel 1: Zapoznanie z aktualną wiedzą dotyczącą wybranych zagadnień z podstaw zarządzania w kryzysie, możliwe zagrożenia, rodzaje kryzysów i zarządzania w sytuacjach kryzysowych. Cel 2: Przedstawienie zarządzania w kryzysie jako dyscypliny interdyscyplinarnej. Cel 3: Kształtowanie umiejętności analizy procesów zarządzania w kryzysie. Cel 4: Kształtowanie odpowiedzialności za jakość swojego wykształcenia, rozumienia roli samodzielnego, indywidualnego studiowania swojej dziedziny oraz partnerstwa w pracy naukowej.								
III. EFEKTY UCZENIA SIĘ WRAZ Z ODNIESIENIEM DO EFEKTÓW KIERUNKOWYCH ORAZ METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW								
Efekt	Student, który zaliczył moduł w zakresie:					Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji	
wiedzy:								
W01	pogłębionym stopniu zna i rozumie charakter nauk o bezpieczeństwie oraz ich relacje i współzależności z naukami prawnymi, naukami o zarządzaniu i jakości, naukami o polityce i administracji, historią, psychologią wspomagającymi nauki o bezpieczeństwie					K2BW_W01	Obserwacja zachowań, aktywność na zajęciach, egzamin	
W02	pogłębionym stopniu zna i rozumie znaczenie nauk o bezpieczeństwie i komplementarnych wobec nich nauk prawnych, nauk o zarządzaniu i jakości oraz nauk o polityce i administracji, historii w funkcjonowaniu państwa, w tym uwarunkowania instytucjonalne, systemowe, polityczne, prawne systemu bezpieczeństwa wewnętrznego i zewnętrznego oraz zastosowanie praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej					K2BW_W02		
W03	pogłębionym stopniu zna i rozumie rodzaje i źródła zagrożeń bezpieczeństwa i procesy warunkujące pojawienie się, narastanie, rozprzestrzenianie, rozpoznanie i eliminację rzeczywistych i potencjalnych zagrożeń oraz zastosowanie praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej					K2BW_W05	Obserwacja zachowań, aktywność na zajęciach, egzamin	
W04	pogłębionym stopniu zna i rozumie działanie systemu zarządzania kryzysowego i ratownictwa oraz uwarunkowania, kompetencje i metodykę postępowania w warunkach kryzysowych a także zastosowanie praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej					K2BW_W06	Obserwacja zachowań, aktywność na zajęciach, egzamin	

umiejętności:			
U01	Potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę teoretyczną do szczegółowego opisu i praktycznego analizowania przyczyn i przebiegu procesów i zjawisk kryzysowych, a także potrafi formułować własne opinie	K2BW_U01	Obserwacja i ocena postaw wynikających z realizacji zadań, opracowanie i przedstawienie prezentacji/opracowania
U02	Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę, wykorzystując metody i narzędzia, do krytycznej analizy systemu organizacji, funkcjonowania i działalności systemu zarządzania kryzysowego państwa oraz formułować własne opinie, a także zastosować praktyczne umiejętności w działalności zawodowej	K2BW_U02	
U03	Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę, dostępne środki, narzędzia i metody do monitorowania, przewidywania, wykrywania, zapobiegania i reagowania na sytuacje kryzysowe a także zastosować praktyczne umiejętności w działalności zawodowej	K2BW_U04	
U04	Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę do zapobiegania sytuacjom kryzysowym, przygotowania do przejmowania nad nimi kontroli w drodze zaplanowanych działań, reagowania w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych, usuwaniu ich skutków oraz odtwarzaniu zasobów i infrastruktury krytycznej, także zastosować praktyczne umiejętności w działalności zawodowej	K2BW_U11	
kompetencji społecznych:			
K01	Gotów jest do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego	K2BW_K03	ocena zachowań i aktywności w trakcie wykładów ocena prowadzenia merytorycznej dyskusji
IV. TREŚCI PROGRAMOWE			
Treści programowe (tematyka zajęć, zaprezentowana z podziałem na poszczególne formy zajęć z określeniem liczby godzin potrzebnych na ich realizację)			
Wykład			
Kod	Tematyka zajęć	Liczba godzin	
W1	Kryzys oraz sytuacje kryzysowe (sytuacje kryzysowe, sytuacje konfliktowe, sytuacje katastroficzne, pojęcie oraz istota kryzysu, kryzys a stan nadzwyczajny, kryzys oraz podejście interdyscyplinarne).	1,5/1	
W2	Kryzys oraz rodzaje kryzysów (charakterystyka kryzysu społecznego, kryzysu ekologicznego, kryzysu polityczno - militarnego, kryzysu militarnego, scharakteryzowanie i przedstawienie kryzysu rzeczowego oraz kryzysu ideowego).	1,5/1	
W3	Metodologiczny podział kryzysów (kryzys według podmiotu, kryzys według przedmiotu, kryzys według czasoprzestrzeni). Wprowadzenie do tematu kryzysu w przedsiębiorstwie (kryzys technologiczny, kryzys spadku, kryzys rozwojowy).	1,5/1	
W4	Źródła kryzysu (źródła kryzysu pochodzenia naturalnego, źródła kryzysu związanego z ekologią, kryzysy oraz sytuacje wywołane działalnością oraz wpływem człowieka, kryzysy oraz zagrożenia które wynikają z zachowań społecznych).	1,5/1	
W5	Kryzys w przedsiębiorstwie (sytuacje kryzysowe wynikające z podstawowych oraz licznych błędów w zarządzaniu, sytuacje kryzysowe oraz kryzysy występujące poza kontrolą człowieka, sytuacje kryzysowe oraz kryzysy, które są pod częściową kontrolą człowieka).	1,5/1	
W6	Podstawowe aspekty zarządzania kryzysowego (zasada prymatu układu terytorialnego, zasada zespolenia, zasada powszechności, obszary zarządzania kryzysowego (człowiek, środowisko, infrastruktura).	1,5/1	
W7	Zarządzanie kryzysowe w Polsce (struktura systemowa zarządzania kryzysowego w Polsce, przedstawienie szczebla administracyjnego, organy zarządzania kryzysowego, organy opiniotwórczo – doradcze, centra zarządzania kryzysowego).	1,5/1	
W8	Istota zarządzania kryzysowego (fazy zarządzania kryzysowego: faza zapobiegania, faza przygotowania, faza reagowania, faza odbudowy).	1,5/1	
W9	Zarządzanie kryzysowe oraz zarządzanie informacją w warunkach kryzysu (komunikacja w warunkach kryzysu, komunikacja wewnętrzna, komunikacja zewnętrzna, informacja i bezpieczeństwo).	1,5/1	
W10	Psychologiczne uwarunkowania reakcji na sytuacje kryzysowe oraz kryzys (typy osobowości a reakcja na stres, kompetencje społeczne, ludzka natura w sytuacjach stresowych, funkcjonowanie człowieka w warunkach wysokiego stresu).	1,5/0,5	
W11	Komunikacja w sytuacji kryzysowej oraz w warunkach kryzysu (przeżycia traumatyczne, cechy osobowości, informacja jako zagrożenie).	1/0,5	
Warsztaty			
Kod	Tematyka zajęć	Liczba godzin	

WT1	Podstawowe wiadomości z zakresu zarządzania oraz wstęp do zarządzania kryzysowego. Organizacja jako obiekt badań (przedstawienie oraz omówienie składników organizacji, wprowadzenie do tematyki rzeczowych składników organizacji oraz intencjonalnych składników organizacji, rzeczowe składniki organizacji: człowiek, narzędzia, tworzywo, szeroki kontekst rzeczowych składników organizacji, organizacja jako obiekt badań (intencjonalne składniki organizacji: przedstawienie oraz omówienie procesów, zbiorów, relacji, zdarzeń oraz cech). Forma ćwiczeń, dyskusja, studium wybranego przypadku.	1,5/0,5
WT2	Kryzys oraz sytuacje kryzysowe (sytuacje kryzysowe, sytuacje konfliktowe, sytuacje katastroficzne, pojęcie oraz istota kryzysu, kryzys a stan nadzwyczajny, kryzys oraz podejście interdyscyplinarne). Forma ćwiczeń, dyskusja, analiza porównawcza wybranych przypadków.	1,5/0,5
WT3	Część I, Informacja w warunkach kryzysu (Komunikacja w sytuacji kryzysowej oraz w warunkach kryzysu (przeżycia traumatyczne, cechy osobowości, informacja jako zagrożenie). Forma ćwiczeń, analiza wybranego przypadku, praca w systemie małych grup.	1,5/0,5
WT4	Część II, Informacja w warunkach kryzysu (Komunikacja w sytuacji kryzysowej oraz w warunkach kryzysu (przeżycia traumatyczne, cechy osobowości, informacja jako zagrożenie). Forma ćwiczeń, analiza wybranego przypadku, praca w systemie małych grup.	1,5/0,5
WT5	Część I, Zarządzanie potencjałem ludzkim i zachowania organizacyjne w czasie kryzysu (przywództwo w sytuacji kryzysowej oraz w kryzysie), praca w systemie małych grup, analiza istoty przywództwa w sytuacjach krytycznych), studium wybranego przypadku. Praca w systemie małych grup.	1,5/0,5
WT6	Część II, Zarządzanie potencjałem ludzkim i zachowania organizacyjne w czasie kryzysu (przywództwo w sytuacji kryzysowej oraz w kryzysie), praca w systemie małych grup, analiza istoty przywództwa w sytuacjach krytycznych), studium wybranego przypadku. Praca w systemie małych grup. Podsumowanie wiadomości z zakresu przywództwa w sytuacjach kryzysowych.	1,5/0,5
WT7	Zarządzanie potencjałem ludzkim i zachowania organizacyjne w czasie kryzysu (Wybrane zagadnienia osobowości w sytuacji kryzysowej oraz w kryzysie, analiza sytuacji komunikat-zaprzeczenie a katastrofy). Analiza wybranego studium przypadku. Praca w systemie małych grup.	1,5/0,5
WT8	Część I, Kryzys w przedsiębiorstwie (planowanie pod presją, bussines continuity, crisis management, emergency management, poziomy systemów zarządzania sytuacjami kryzysowymi, system identyfikacji w zagrożeniach kryzysowych). Strategia zarządzania w kryzysie, opcje strategiczne, przedsięwzięcia antykryzysowe. Forma pracy, system małych grup. (Studium wybranego przypadku).	1,5/0,5
WT9	Część II, Kryzys w przedsiębiorstwie (planowanie pod presją, bussines continuity, crisis management, emergency management, poziomy systemów zarządzania sytuacjami kryzysowymi, system identyfikacji w zagrożeniach kryzysowych). Strategia zarządzania w kryzysie, opcje strategiczne, przedsięwzięcia antykryzysowe. Forma pracy, system małych grup. (Studium wybranego przypadku).	1,5/0,5
WT10	Zarządzanie jako proces decyzyjny w kryzysie (pojęcie decyzji, etapy procesu decyzyjnego, problemy ustrukturyzowane, słabo ustrukturyzowane, nie ustrukturyzowane, problemy technologiczne, strukturalne oraz problemy personalne, decyzje kolektywne oraz decyzje indywidualne, teoria pełnej oraz ograniczonej racjonalności w decydowaniu. Forma gry edukacyjnej.	1,5/0,5
WT11	Zachowania organizacyjne jednostki i organizacji z uwzględnieniem sytuacyjnym. Podejmowanie decyzji w sytuacjach kryzysowych oraz w kryzysie (role: decydent, osoba oceniająca, wykonawca, poziomy decyzji – umiejętności, wiedza). Forma pracy, system małych grup.	1,5/1
WT12	Interwencja kryzysowa w systemie służb dyspozycyjnych oraz w systemie służb społecznych (procedury oraz tryb postępowania). Gruntowna analiza wybranych przypadków. Praca w systemie małych grup.	1,5/1
WT13	Kompresja czasu oraz przestrzeni jako czynniki ryzyka wystąpienia sytuacji kryzysowej oraz sytuacji kryzysu (technologia IT i jej wpływ na kryzys, governance a kryzys, MLG a kryzys). Forma pracy system małych grup.	1,5/1
WT14	Dysfunkcje i dylematy systemu społecznego oraz reguły współzarządzania i współzrządzenia jako mechanizmy koordynacji w sytuacji kryzysowej oraz w sytuacji kryzysu. Forma pracy system małych grup.	1,5/1
WT15	Część I Funkcjonowanie jednostki w sytuacji stresu i kryzysu (pozyskiwanie oraz przetwarzanie informacji, techniki radzenia sobie ze stresem, człowiek i jego funkcjonowanie w sytuacji podwyższonego stresu, zachowania behawioralne, stres psychiczny, stres fizjologiczny). Forma pracy, analiza, rozmowa, wywiady autoryzowane.	1,5/1
WT16	Część II Funkcjonowanie jednostki w sytuacji stresu i kryzysu (pozyskiwanie oraz przetwarzanie informacji, techniki radzenia sobie ze stresem, człowiek i jego funkcjonowanie w sytuacji podwyższonego stresu, zachowania behawioralne, stres psychiczny, stres fizjologiczny). Forma pracy, analiza, rozmowa, wywiady autoryzowane. Podsumowanie zdobytych wiadomości, forma pracy gra edukacyjna.	1,5/1
WT17	Przywództwo oraz style kierowania w czasie zarządzania kryzysowego (Rola czynników osobowościowych oraz poznawczych, dojrzałość emocjonalna, dojrzałość społeczna, autorytet formalny, autorytet nieformalny).	2/1

V. METODY KSZTAŁCENIA, NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. **Metody kształcenia:** wykład informacyjny, warsztaty oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja.
2. **Narzędzia (środki) dydaktyczne:** wykład informacyjny, warsztaty oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja.

VI. FORMA I KRYTERIA ZALICZENIA MODUŁU

Forma zaliczenia przedmiotu.

Kryteria oceny formującej:

1. Egzamin ustny – kryteria oceny:

- **3,0 (dostateczny)** – wypowiedzi niesamodzielne, odtwórcze, stereotypowe sądy, zakłócenia w kompozycji i spójności,
- **3,5 (dostateczny plus)** – powierzchowne odpowiedzi na pytania, dopuszczalne nieliczne błędy rzeczowe, spłylenie interpretacji tekstu,
- **4,0 (dobry)** – odpowiedzi na pytania z dopuszczalnymi niewielkimi błędami merytorycznymi, strukturalnymi i językowymi,
- **4,5 (dobry plus)** – odpowiedzi na pytania z dopuszczalnymi niewielkimi błędami strukturalnymi i językowymi – ocena dobra plus,
- **5,0 (bardzo dobry)** – pełna i bezbłędna odpowiedź na pytania z wykorzystaniem trzech kryteriów: kryterium merytorycznego, strukturalnego i językowego.

2. Przygotowanie prezentacji/opracowania – kryteria oceny:

- **3,0 (dostateczny)** – przygotowanie i prezentacja na forum prezentacji/opracowania, ale niestarannie, pomijając wiele aspektów tematu.
- **3,5 (dostateczny plus)** – przygotowanie i prezentacja na forum prezentacji/opracowania, wystąpiły drobne błędy merytoryczne,
- **4,0 (dobry)** – przygotowanie i prezentacja na forum prezentacji/opracowania oraz znajomość literatury źródłowej, umiejętność analizy i syntezy treści źródłowych,
- **4,5 (dobry plus)** – przygotowanie i prezentacja na forum prezentacji/opracowania oraz znajomość literatury źródłowej, umiejętność analizy i syntezy treści źródłowych, poprawność wnioskowania,
- **5,0 (bardzo dobry)** – przygotowanie i prezentacja na forum prezentacji/opracowania oraz znajomość literatury źródłowej, umiejętność analizy i syntezy treści źródłowych, poprawność wnioskowania, pomysłowość proponowanych rozwiązań.

3. Obserwacja i ocena postaw studenta wynikających z:

- realizacji zadań przygotowanych w ramach warsztatów,
- zaangażowania w pracę grupy,
- zachowań i aktywności w trakcie wykładów i warsztatów,
- prowadzenia merytorycznej dyskusji,
- potrzeby ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.
- potrzeby ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego

Kryteria oceny podsumowującej

średnia ocen formujących

VII. BILANS PUNKTÓW ECTS - NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	Obciążenie studenta
Liczba godzin realizowanych przy bezpośrednim udziale nauczyciela (godziny kontaktowe)	42/22
Udział w wykładach	16
Udział w warsztatach	26
Samodzielna praca studenta (godziny niekontaktowe)	83/103
Przygotowanie do wykładu	10/15
Przygotowanie do warsztatów	28/35
Przygotowanie do egzaminu	28/36
Inne (np. gromadzenie materiałów do projektu, kwerenda internetowa, opracowanie prezentacji multimedialnej itp.)	17/17
Łączna liczba godzin	125
Punkty ECTS za moduł	5

VIII. ZALECANA LITERATURA

Literatura podstawowa:

1. Paradygmaty badań nad bezpieczeństwem : zarządzanie kryzysowe w teorii i praktyce / red. nauk. Marian Kopczewski, Iwona Grzelczak - Miłoś, Marta Walachowska. - Poznań : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa, 2013.
2. Skuteczne zarządzanie kryzysowe / Katarzyna Sienkiewicz-Małyjurek. - Wyd. popr. - Warszawa : Difin, 2015.
3. Zarządzanie kryzysowe : problemy, wyzwania, kierunki doskonalenia / redakcja naukowa Irmína Denysiuk, Zenon Sobejko ; Akademia Sztuki Wojennej. - Warszawa : Wydawnictwo Akademii Sztuki Wojennej, 2017.

Literatura uzupełniająca:

1. Zarządzanie w sytuacjach kryzysowych, Harvard Business Review / pod.red. Warren G. Bennis, Wydaw. Helion 2007.
2. Współzarządzanie publiczne / pod red. Stanisława Mazura, Wydaw. Scholar PWN. 2015.
3. Zarządzanie kryzysowe a media i granice państw w erze globalizacji / red. Mieczysław Kosiński. - Słupsk : Fundacja Pro Pomerania, 2010.